

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NESĄŽININGOS KOMERCINĖS VEIKLOS VARTOTOJAMS DRAUDIMO ĮSTATYMO
NR. X-1409 2, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 20, 21, 23 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO BEI
ĮSTATYMO PAPILDYMO 12¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. **Produktas** – prekė arba paslauga (veikla ir (arba) jos rezultatas), įskaitant nekilnojamuosius daiktus, skaitmenines paslaugas ir skaitmeninį turinį, teises ir pareigas.“

2. Papildyti 2 straipsnį 14 dalimi:

„14. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos „elektroninės prekyvietės paslauga“, „elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas“ ir „produktų reitingas“ yra suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Papildyti 5 straipsnio 2 dalį 3 punktu:

„3) bet kokią prekės pateikimą, siūlymą ar pardavimą vartotojams Lietuvoje kaip tapačios kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse parduodamai prekei, nors tos prekės sudėtis ar savybės reikšmingai skiriasi, išskyrus atvejus, kai tai pagrįsta teisėtomis ir objektyviomis priežastimis.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 3 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) apmokėjimo, pristatymo, komercinės veiklos vykdymo tvarka, jeigu ji skiriasi nuo profesinio atidumo reikalavimų;“.

2. Papildyti 6 straipsnio 3 dalį 6 punktu:

„6) kai produktai siūlomi elektroninėse prekyvietėse, – informacija, ar asmuo, teikiantis produktus, yra komercinės veiklos subjektas ar ne, remiantis to asmens elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjui pateikta deklaracija.“

3. Papildyti 6 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Jeigu vartotojams suteikiama galimybė ieškoti produktų, kuriuos siūlo skirtingi komercinės veiklos subjektai arba vartotojai, remiantis užklausa pagal raktažodį, frazę arba kitas įvesties priemones, neatsižvelgiant į tai, kaip sudaromos sutartys, esmine laikoma elektroninės sąsajos dalyje, tiesiogiai ir lengvai prieinamoje iš puslapio, kuriame pateikiami užklauskos rezultatai, pateikta bendroji informacija apie pagrindinius parametrus, kurie lemia vartotojui pagal paieškos užklauską pateikiamų produktų reitingą, ir tų parametrų santykinį reikšmingumą, palyginti su kitais parametrais. Šios nuostatos netaikomos interneto paieškos sistemų teikėjams, kaip jie apibrėžti 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo 2 straipsnio 6 punkte.“

4. Papildyti 6 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Jeigu komercinės veiklos subjektas leidžia vartotojui susipažinti su atsiliepipimais apie produktus, informacija apie tai, ar ir kaip komercinės veiklos subjektas užtikrina, kad skelbiami atsiliepipimai yra gauti iš vartotojų, kurie iš tikrųjų naudojo arba įsigijo produktą, laikoma esmine.“

5. Buvusią 6 straipsnio 4 dalį laikyti atitinkamai 6 dalimi.

4 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį 24 punktu:

„24) paieškos rezultatų pagal vartotojo interneto paieškos užklausą pateikimas aiškiai neatskleidžiant jokios apmokėtos reklamos ar mokėjimo, kuriuo siekiama aukštesnio produktų reitingo paieškos rezultatuose;“.

2. Papildyti 7 straipsnį 25 punktu:

„25) bilietų į renginius, kuriuos komercinės veiklos subjektas įsigijo naudodamasis automatizuotomis priemonėmis, kad išvengtų nustatytų bilietų, kuriuos asmuo gali nusipirkti, kiekio apribojimų arba kitų taisyklių, taikomų bilietų pirkimui ir pardavimui, pardavimas vartotojams (perpardavimas);“.

3. Papildyti 7 straipsnį 26 punktu:

„26) skelbimas, kad atsiliepipimą apie produktą pateikė vartotojai, kurie iš tikrųjų juo naudojos ar jį įsigijo, komercinės veiklos subjektui nesiimant pagrįstų ir proporcingų veiksmų patikrinti, ar atsiliepipimus pateikė tokie vartotojai;“.

4. Papildyti 7 straipsnį 27 punktu:

„27) neteisingų vartotojų atsiliepipimų arba rekomendacijų pateikimas ar pavedimas tai padaryti kitam juridiniam arba fiziniam asmeniui, vartotojų atsiliepipimų arba rekomendacijų socialinėse medijose iškraipymas, siekiant reklamuoti produktus.“

5 straipsnis. Įstatymo papildymas 12¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 12¹ straipsniu:

„12¹ straipsnis. Vartotojų, nukentėjusių nuo nesąžiningos komercinės veiklos, teisės ir jų gynimas

1. Vartotojai, nukentėję nuo nesąžiningos komercinės veiklos, turi teisę į žalos atlyginimą, kainos sumažinimą arba sutarties nutraukimą, atsižvelgiant į nesąžiningos komercinės veiklos sunkumą ir pobūdį, vartotojo patirtą žalą ir kitas reikšmingas aplinkybes.

2. Vartotojas, siekiantis įgyvendinti šio straipsnio 1 dalyje nustatytas teises, turi teisę pateikti tokį reikalavimą Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės neturi poveikio kitų vartotojų teisių, kurios nustatytos Civiliniame kodekse ir Vartotojų teisių apsaugos įstatyme, įgyvendinimui.“

6 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„13 straipsnis. Baudos ir įspėjimas

1. Už nesąžiningą komercinę veiklą komercinės veiklos subjektams Tarnyba pagal savo kompetenciją gali skirti baudą iki 3 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne didesnę negu vienas šimtas tūkstančių eurų. Jeigu komercinės veiklos subjektas veikia trumpiau negu vienus metus, bauda skiriama iki 3 procentų jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, bet ne didesnę negu vienas šimtas tūkstančių eurų. Komercinės veiklos subjektams, pakartotinai per vienus metus padariusiems pažeidimą, už kurį buvo paskirta šiame įstatyme nustatyta bauda ar įspėjimas,

gali būti skiriama bauda iki 6 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne didesnė negu du šimtai tūkstančių eurų, o jeigu komercinės veiklos subjektas veikia trumpiau negu vienus

metus, – iki 6 procentų jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, bet ne didesnė negu du šimtai tūkstančių eurų. Jeigu komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, jam už nesąžiningą komercinę veiklą skiriama bauda iki vieno šimto tūkstančių eurų, o jeigu pažeidimas padaromas pakartotinai per vienus metus nuo baudos ar įspėjimo už šiame įstatyme numatytą pažeidimą paskyrimo, – iki dviejų šimtų tūkstančių eurų. Tais atvejais, kai pažeidimu nepadaroma esminės žalos šio įstatymo saugomiems vartotojų interesams, Tarnyba, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, už nesąžiningą komercinę veiklą komercinės veiklos subjektams gali taikyti nuobaudą – įspėjimą, neskirdama baudos. Tarnyba negali komercinės veiklos subjektams skirti baudos, jeigu nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai.

2. Tarnyba 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, 21 straipsnyje nustatytais atvejais už nesąžiningą komercinę veiklą ar už komercinės veiklos subjekto prisiimtų įsipareigojimų imtis taisomųjų priemonių vartotojų naudai nevykdymą komercinės veiklos subjektui, atsakingam už plačiai paplitusį pažeidimą ar Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą, gali skirti baudą iki 4 procentų jo metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybėse narėse. Jeigu komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, jam gali būti skiriama bauda iki dviejų milijonų eurų.

3. Už Tarnybos sprendimo dėl šiame įstatyme numatytos laikinojo pobūdžio priemonės nevykdymą arba netinkamą jo vykdymą komercinės veiklos subjektams skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną nevykdymo arba netinkamo vykdymo dieną.

4. Įspėjimas skiriamas ir baudos dydis nustatomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą, komercinės veiklos subjekto gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius, trukmę bei šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

5. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad:

- 1) padaręs pažeidimą komercinės veiklos subjektas savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;
- 2) komercinės veiklos subjektas ėmėsi veiksmų, kad sumažintų vartotojų patirtą žalą, arba ją atlygino;
- 3) komercinės veiklos subjektas bendradarbiavo su Tarnyba tyrimo metu;
- 4) komercinės veiklos subjektas savo valia nutraukė pažeidimą;
- 5) Tarnyba gavo iš už elgesio kodeksą atsakingo subjekto pagrįstą pranešimą, kad padaręs pažeidimą komercinės veiklos subjektas nutraukė nesąžiningą komercinę veiklą.

6. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad:

- 1) padaręs pažeidimą komercinės veiklos subjektas kliudė Tarnybai atlikti tyrimą;
- 2) komercinės veiklos subjektas slėpė padarytą pažeidimą;
- 3) komercinės veiklos subjektas tęsė pažeidimą, nepaisydamas šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytos laikinojo pobūdžio priemonės – įpareigojimo sustabdyti nesąžiningą komercinę veiklą;

4) komercinės veiklos subjektas pakartotinai per trejus metus (išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus, kai pažeidimas padarytas pakartotinai per vienus metus) padarė pažeidimą, už kurį jau buvo paskirta šio įstatymo nustatyta bauda, įspėjimas arba už tą patį pažeidimą skirta sankcija kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse tarpvalstybiniais atvejais, kai tokia informacija yra prieinama pagal Reglamentą (ES) 2017/2394.

7. Už Tarnybos reikalavimo pateikti informaciją ir dokumentus, reikalingus šio įstatymo pažeidimui tirti, nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jeigu prieš tai jis buvo įspėtas dėl šio reikalavimo nevykdymo arba netinkamo vykdymo, komercinės veiklos subjektui gali būti skiriama bauda iki trijų tūkstančių eurų.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Nesąžiningos komercinės veiklos atvejų nagrinėjimo tvarka

Tarnyba nagrinėja šio įstatymo 9 straipsnyje jos kompetencijai priskirtus nesąžiningos komercinės veiklos atvejus ir skiria numatytas baudas arba įspėjimą. Nesąžiningos komercinės veiklos atvejų nagrinėjimo ir baudų bei įspėjimo skyrimo tvarką nustato šis įstatymas ir Vyriausybės patvirtintas tvarkos aprašas.“

8 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„16 straipsnis. Prašymo (skundo) dėl šio įstatymo pažeidimo pateikimas ir jo nagrinėjimo procedūros terminai

1. Prašymas (skundas) dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau – prašymas (skundas) turi būti pateiktas raštu Tarnybai. Prašyme (skunde) turi būti nurodyta:

- 1) pareiškėjo – vartotojo vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas arba pareiškėjo – juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, taip pat duomenys ryšiui palaikyti;
- 2) komercinės veiklos subjekto, kurio komercinė veikla skundžiama, vardas, pavardė ar pavadinimas ir gyvenamosios vietos, buveinės ar prekybos vietos adresas;
- 3) konkretūs skundžiami komercinės veiklos subjekto veiksmai (neveikimas), elgesys ar pareiškimas, jų padarymo data;
- 4) pareiškėjui žinomos nesąžiningos komercinės veiklos faktinės aplinkybės, kuriomis jis grindžia savo prašymą (skundą), ir pridedami tai patvirtinantys pareiškėjo turimi dokumentai.

2. Tarnyba ne vėliau kaip per trisdešimt dienų nuo prašymo (skundo) pateikimo dienos priima motyvuotą nutarimą pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą. Pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą atsisakoma motyvuotu Tarnybos nutarimu arba įgalioto pareigūno sprendimu. Ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos nutarimo ar sprendimo nuorašai išsiunčiami asmenims, dėl kurių šis nutarimas ar sprendimas yra priimtas. Tarnyba turi teisę priimti motyvuotą nutarimą sujungti prašymų (skundų) dėl to paties komercinės veiklos subjekto ir dėl to paties dalyko nagrinėjimą.

3. Pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą atsisakoma, jeigu:

- 1) prašyme (skunde) nurodyti faktai yra mažareikšmiai;
- 2) prašymas (skundas) neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ir šie trūkumai nepašalinami per Tarnybos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip septynios dienos;

3) prašyme (skunde) nurodyto pažeidimo nagrinėjimas nepriskirtas Tarnybos kompetencijai;

4) prašyme (skunde) nurodyti faktiniai duomenys jau buvo patikrinti ir dėl jų priimtas nutarimas;

5) nėra faktinių duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti šio įstatymo pažeidimą, arba Tarnyba prašymą (skundą), atsižvelgdama į jo esmę, nagrinėja kitų įstatymų nustatyta tvarka;

6) nuo dienos, kurią šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie prašyme (skunde) nurodytą šio įstatymo pažeidimą, iki prašymo (skundo) padavimo yra praėję daugiau kaip šeši mėnesiai, bet visais atvejais – daugiau kaip treji metai nuo pažeidimo padarymo dienos;

7) prašyme (skunde) nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Tarnybos veiklos prioritetų.

4. Tarnyba šio įstatymo pažeidimus, priskirtus jos kompetencijai, nagrinėja ir baudas skiria ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo nutarimo pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą priėmimo dienos. Tarnyba motyvuotu nutarimu šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip šešiams mėnesiams.“

9 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tarnyba prašymą (skundą) nagrinėja rašytinio proceso arba žodinio proceso tvarka šiame įstatyme ir Vyriausybės nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Tarnybos nutarimai per tris darbo dienas nuo jų priėmimo išsiunčiami asmenims, dėl kurių šie nutarimai priimti, ir paskelbiami Tarnybos interneto svetainėje, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugos, valstybės, tarnybos, komercinės, banko, profesinės ir kitų įstatymų saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, taip pat vartotojo teisės į privataus gyvenimo neliečiamumą. Tarnybos interneto svetainėje galimai nukentėjusiems vartotojams kartu su Tarnybos nutarimais nurodama informacija apie tvarką, susijusią su jų teisių į pažeistų teisių gynimą įgyvendinimu. Tarnybos nutarimai Tarnybos interneto svetainėje nebeskelbiami praėjus trejiems metams nuo jų priėmimo dienos. Tarnybos nutarime išdėstyti teisiniai argumentai visais atvejais yra vieši.“

11 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Tarnybos nutarimų ir jos įgaliotų pareigūnų sprendimų apskundimas

1. Tarnybos nutarimai ir jos įgaliotų pareigūnų sprendimai per vieną mėnesį nuo nutarimo ar sprendimo įteikimo dienos gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Kreipimasis į teismą nesustabdo Tarnybos nutarimų dėl baudos skyrimo ar įspėjimo taikymo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.“

12 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
nesąžiningos komercinės veiklos
vartotojams draudimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161.“

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, šio įstatymo 10 straipsnį, įsigalioja 2022 m. gegužės 28 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2022 m. gegužės 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūros nagrinėjamos pagal teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas